

Med denne Skrivelse fulgte 3 Bilag, som Udvalget tror til yderligere Belysning af Spørgsmaalet at burde fremsætte.

1.

Skrivelse af 17de Januar 1876 fra Finansministeren til Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet, saalydende:

„J vedlagte til Finansministeriet tildele Skrivelse med Bilag af 23de f. M. have Professor i Statistik ved Universitetet W. Scharling og Chef for det statistiske Bureau B. Falbe-Hansen meddeelt, at de i Forening have paabegyndt et Arbejde over Danmarks Statistik indeholdende en objektiv, paa paalidelige statistiske Data bygget Undersøgelse af de bestaaende sociale og økonomiske Tilstande her i Landet, belyste ved Sammenligning med Udlandet og givende en Fremstilling af de paagjældende Forholds historiske Udvikling. Da et Værk som det her omhandlede, der efter et foreløbigt Udkast vil udgjøre 6 Bind, hvert Bind 20 a 30 Ark foruden grafiske Fremstillinger og Kort, neppe paa Grund af Forholdene vil erholde en saadan Udbredelse, at de med Udarbejdelsen og Udgivelsen forbundne Udgifter kunne ventes dækkede, have de nævnte Forfattere anholdt om at erholde en Understøttelse af det Offentlige, som de da nærmest have tænkt sig i Form af, at Staten betaler de med Offentliggjørelsen forbundne Udgifter til Tryk og Papir, hvilke ville beløbe sig til ca. 60—70 Kr. pr. Ark.

Finansministeriet, der med Forfatterne maa være enigt i, at et Værk som det her omhandlede vil være af stor Betydning ikke alene for Videnskaben og det praktiske Liv, men særlig for Statens og Kommunernes Administration, og som i Forfatterne finder en Garanti for Værkets Form og Indhold, maa anse det for i høi Grad ønskeligt, at det ved Bevillingsen af en Understøttelse fra Statens Side muliggjøres de Paagjældende at udføre deres Plan. Da det omhandlede Arbejde imidlertid ikke staar i nogen Forbindelse med det statistiske Bureaus Virksomhed og derhos fornemlig maa betragtes som et videnskabeligt Værk, turde Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Finansministeriets Formening fremfor nærværende Ministerium være den nærmest Kompetente til at tage Spørgsmaalet om en offentlig Understøttelse til Værkets Udgivelse under Behandling, og Finansministeriet har derfor, idet det med sin bedste Anbefaling overgiver Sagen til det kongelige Ministeriums Afgjørelse, kun troet at burde henstille, hvorvidt det ikke, saavidt det kongelige Ministerium maatte være villigt til at søge en Bevilling i de paagjældende Diemed, maatte saavel af Hensyn til Forfatternes som Statskassens Interesse være hensigtsmæssigt at formulere Bevillingen som et Bidrag til Udgivelsen af en Danmarks Statistik, samt at dette under Hensyn til, hvad i Andragendet er anført, fastsættes til 1,500 Kr. for Finantsaaet 1876—77, og til et lige saa stort Beløb i de nærmest paafølgende 5 Finantsaar, idet dog Udbetalingen af Beløbene gøres afhængig af, at Værkets Udarbejdelse og Udgivelse skrider saaledes frem, at dets Afslutning vil finde Sted til den af Forfatterne angivne Tid.“

2.

Følgende Andragende af 23de December 1875 til Finansministeren:

„Undertegnede Professor i Statistik ved Universitetet W. Scharling og Chef for det statistiske Bureau B. Falbe-Hansen, have i Forening paabegyndt et Arbejde over Danmarks Statistik. Efterhaanden som vi ere komne frem i dette Arbejde, er det imidlertid mere og mere gaaet op for os, at de hermed forbundne Omkostninger, naar Værket skal opfylde de Fordringer, vi saavel for Videnskaben som for vor egen Skyld maa stille til det, ville blive saa betydelige, at vi ikke uden Understøttelse fra det Offentlige kunne fuldføre det. Thi ikke alene fordrer Udarbejdelsen af en „Danmarks Statistik“ en overordentlig stor Mængde Arbejde, hvoriblandt navnlig ogsaa meget rent mekanisk, som vi maa overlade til Andre; men ogsaa Udgivelsen koster mere end sædvanligt paa Grund af de mange Labeller, grafiske og kartografiske Fremstillinger, som et saadant Værk bør indeholde og paa den anden Side tør man kun gjøre Regning paa en forholdsvis lille Afsetning. Af statistisk Bureaus Værker blive saaledes i Almindelighed, uagtet den meget billige Pris, kun solgt nogle ganske enkelte Exemplarer. Det er vistnok ogsaa uden Eksempel fra Udlandet, at en udsørlig Haandbog i Statistiken for et mindre Land er udkommen uden Hjælp fra det Offentlige. Vi skulle saaledes navnlig tillade os at fremhæve, at der i Norge i Aar af Regjeringen er forlangt en Bevilling af c. 50,000 Kroner til Udgivelsen af et statistisk-topografisk Værk over Norge. Det forekommer os ogsaa, at en Haandbog i Statistiken, der indeholder en objektiv, paa paalidelige statistiske Data bygget Undersøgelse af de bestaaende sociale og økonomiske Tilstande her i Landet, belyste ved Sammenligning med Udlandet, og som i Forbindelse hermed giver en Fremstilling af de paagjældende Forholds historiske Udvikling, at den vilde være af saa stor